

EESTI KODU MÕJU EESTLUSE VILJELEMISEL

Kodu on primaarse tähtsusega

Kodul on suur vaimne väärtus. Kodu on kohaks, kus meie lapsed saavad oma vaimutugevuse. Kodu on see, mis annab lapsele keele, kauni emakeele, mis jääb talle kuni elu lõpuni. Seega on kodu meile eestluse hälliks, kantsiks ja varasalveks, kust loodame pealekasvu praegusele generatsioonile.

Kodu on lastekasvatuses primaarse tähtsusega ja need muljed, elamused ja mõjutused, mis annab kodu oma hea eeskujuga, on püsiva tähtsusega noorte käitumise ja hoiaku raudvaras.

Üheks tähtsamaks kodu ülesandeks paguluses on emakeele säilitamine ja õpetamine lastele. Tuleb hoiduda mitme keele segamini rääkimisest ning tuleb alati kasutada emakeelt koduses keskustelus. Kui laps on saanud tugeva emakeele aluse, siis säilib see igavesti. Kui tema algkeeleks on olnud mitme keele segu, siis läheb ta hiljem paratamatult üle keelele, mida ta rohkem kuuleb ja mis on talle kergem eneseväljenduseks.

Kriitiline moment saabub, kui laps hakkab iseseisvalt kokku puutuma välismaailmaga - omavanuste ameerika lastega.

Siis peab ta ennast suutma väljendada inglise keeles, muidu võib temal tekkida häbitunne, isegi alaväärtuse-tunne, mis sunnib teda hülgama kodu ja vanemad. Lapsed õpivad võõrkeele kiiresti, ilma et selleks vanemad erilisi samme peaksid ette võtma.

Küll peavad vanemad pidevalt jälgima, et uue keele õppimise kõrval emakeel ei jääks unarusse. Siin peab lastele süvendama mõistmist, peab neile selgeks tegema, miks tema ja tema vanemad räägivad teist keelt, kui nende ümbruskond ning millist keelt tarvitada ühe või teisega läbikäimisel.

Et selgitada seda küllaltki rasket punkti, peab laste ja vanemate vahel valitsema täielik omavaheline usaldus ja üksteise mõistmine. Seda ei tohi teha kergekäeliselt käskides ja keelates, ilma laste

2

oma tundeid mõistmata. Meie, tänapäeva lastevanemad, elame hoopiski teises vaimumaailmas kui meie siin Ameerikas sündinud lapsed.

Elame mälestustes, oma lapsepõlves ning püüame oma lapsi samade meetoditega kasvatada. Need meetodid olid head meie generatsioonile ja sellele eelnenud generatsioonile, kuid tänapäeva aatomiajastu lapsed ei tea midagi Kodu-Eesti rahulikust ümbrusest, neid ei ümbritse igal sammul emakeele kõla ning nende koolitöö ei toimu emakeeles.

Seda suurem raskus lasub eesti kodul laste kasvatamisel headeks eestlasteks. Võiksime öelda, et meie lapsed pagulaskodudes on lõhki kistud kahe erineva arusaamise ja eluviisi vahel. "Uhelpool eesti kodu, lapsevanemad, karged, põhjamaiselt tagasihoidlikud, töökad ja visad, et oma lastele muretseda tulevikku. Laps kuulub ja on seotud selle koduga armastusest oma vanemate vastu, temale on see päris kodu. Teiselt poolt impulsiivne pulbitsev elurütm, paljude rahvaste paabel, mitmed ahvatlused, teissugune ellusuhtumine ning iseendi võrdlus oma ameeriklastest tuttavatega. Siin seisab noor dilemma ees: kuhu tema tõeliselt kuulub?

Vastuse selles küsimuses peab andma kodu. Et saavutada tasakaalu kahe erineva eluvoolu vahel ning aidata lapsi mõista nende vanemate püüdlusi, peab lastele osutama palju rohkem tähelepanu, kui seda paraku tehakse. On vähe sellest, kui jagame lastele käskusid ja keeldusid, küsime kuidas tal koolis läks ja vaatame, et ta õigel ajal magama läheb. Peame arvestama lapsega kui omasugusega, kel on samuti probleeme, tihti palju suuremaid tema mõistusele, mis meile tunduvad naeruväärsetena, mille lahendamisel ta vajab oma vanemate abi.

On vähe sellest, kui ütleme, et eesti kodu peab kasvatama lapsi eestlasteks. Me tahame, et need eestlased oleksid ka iseloomukindlad, suurejoonelised ning head kodanikud oma rahvale ja maaale, kus ta praegu elab. Tuginedes jällegi vastastikusele mõistmisele saavad lastevanemad vormida laste iseloomu, tehes seda järjekindlalt alates east, kus lastel hakkavad kujunema omad soovid, kalduvused ja tungid.

Seda tehakse tahtevabaduse piiramisega, reeglite ülesseadmisega ning pideva kontrolli ja jälgimise läbi.

Läbikäimine teiste eesti noortega perekondades, täienduskoolides või noorte-organisatsioonides aitab veelgi süvendada noore enesetunnet, et ta on eestlane ja et peale tema on veel paljusid teisi, kes jagavad temaga samu ideid ja mõtteid.

Lastevanemad, olles huvitatud laste edaspidisest arengust ja käekäigust, peavad ise aktiivselt osa võtma eesti organisatsioonide tööst, sellega andes eeskuju kasvavatele noortele. Vanemad peavad hoolitsema, et lastel oleksid käepärast eestikeelsed ajalehed ja ajakirjad, samuti eestikeelne kirjandus ja et neid ka loetakse terve perekonna poolt. Mitmesugustest eestikeelsetest kultuuriüritustest võetagu osa terve perekonnaga, sest mis on hea vanemale, seda võib pakkuda ka noortele.

Kuid samal ajal peab eesti ühiskond ulatama eesti kodule oma abistava käe ning muretsema vahendeid, millega seda tööd teostada. Kui palju on meil olnud kultuuriüritusi, mis on korraldatud vaid lastele? Kas on meie teatrilaval lavastatud ühtegi lastenäidendit või esitatud muusikat, mis tutvustaks eesti helindeid alates lasteaia riimidest kuni tänapäeva meistritöödeni?

Suur vajadus on parema ja ajakohasema eestikeelse lastekirjanduse järele, mida lapsed loeksid huviga, ilma vanemate sundimata. Samal ajal on vaja toetada ja soodustada eesti täienduskoolide ning noorte-organisatsioonide tööd, kes omalt poolt aitavad kaasa noorte vormimisel headeks eestlasteks.

Kodu on kohaks, kust laps saab oma esimese õpetuse. Kui kodu ei suuda täita temale pandud lootusi, siis on raske ka lastelt endilt paremat nõuda. Järelikult võime öelda, et kodul on eestluse viljelemise teel üks tähtsamaid, kuid kindlasti kõige esimene samm astuda.

Ilmar Pleer

U.S.A.

Kodul on suur vaimne väärtus, ~~mis annab lapsele oma vaimutugevuse~~ Kodu on kohaks, kus meie lapsed saavad oma vaimutugevuse. Kodu on see, mis annab lapsele keele, kauni emakeele, mis jääb talle kuni elu lõpuni. Seega on kodu meile eestluse hälliks, kantsiks ja varasalveks, kust loodame peale kasvu praegusele generatsioonile.

Kodu on lastekasvatuses primaarse tähtsusega ja need muljed, elamused ja mõjutused, mis annab kodu oma hea eeskujuga, on püsiva tähtsusega noorte käitumise ja hoiaku raudvaras.

Üheks tähtsamaks kodu ülesandeks paguluses on emakeele säilitamine ja õpetamine lastele. Tuleb hoiduda mitme keele segamini rääkimisest ning tuleb alati kasutada emakeelt koduses keskustelus. Kui laps on saanud tugeva emakeele aluse, siis säilub see igavesti. Kui tema algkeeleks on olnud mitme keele segu, siis läheb ta hiljem paratamatult üle keelele, mida ta rohkem kuuleb ja mis on talle kergem eneseväljenduseks.

Kriitiline moment saabub, kui laps hakkab iseseisvalt kokku puutuma välismaailmaga - omavanuste ameerika lastega.

Siis peab ta ennast suutma väljendada inglise keeles, muidu võib temal tekkida häbitunne, isegi alaväärtuse-tunne, mis sunnib teda hülgama kodu ja vanemaid. Lapsed õpivad võõrkeele kiiresti, ilma et selleks vanemad erilisi samme peaksid ette võtma.

Küll peavad vanemad pidevalt jälgima, et uue keele õppimise kõrval emakeel ei jääks unarusse. Siin peab lastele süvendama mõistmist, peab neile

selgeks tegema, miks tema ja tema vanemad räägivad teist keelt, kui nende ümbruskond ning millist keelt tarvitada ühe või teisega läbikäimisel.

Et selgitada seda küllaltki rasket punkti, peab laste ja vanemate vahel valitsema täielik omavaheline usaldus ja üksteise mõistmine. Seda ei tohi teha kergekäeliselt käskides ja keelates, ilma laste ^{oma} ~~endi~~ tundeid mõistmata. Meie, tänapäeva lastevanemad, elame hoopiski teises ^{maailmas} ~~vaimu~~ilmas kui meie siin Ameerikas sündinud lapsed.

Elame mälestustes, ^{oma} ~~endi~~ lapsepõlves ning püüame oma lapsi samade meetoditega kasvatada. Need meetodid olid head meie generatsioonile ja sellele eelnenud generatsioonile, kuid tänapäeva aatomiajastu lapsed ei tea midagi Kodu-Eesti rahulikust ümbrusest, neid ei ümbritse igal sammul oma-keele kõla ning nende koolitöö ei toimu emakeeles.

Seda suurem raskus lasub eesti kodul laste kasvatamisel headeks eestlasteks. Võiksime öelda, et meie lapsed pagulaskodudes on lõhki kistud kahe erineva arusaamise ja eluviisi vahel. Ühelpool eesti kodu, lapsevanemad, karged, põhjamaiselt tagasihoidlikud, töökad ja visad, et oma lastele muretseda tulevikku. Laps kuulub ja on seotud selle koduga armastusest oma vanemate vastu, temale on see päris kodu. Teiselt poolt impulsiivne pulbitsev elurütm, paljude rahvaste paabel, mitmed ahvatlused, teissugune ellusuhtumine ning iseendi võrdlus oma ameeriklastest tuttavatega. Siin seisab noor dilemma ees, kuhu tema tõeliselt kuulub?

Vastuse selles küsimuses peab andma kodu. Et saavutada tasakaalu kahe erineva eluvoolu vahel ning aidata lapsi mõista nende vanemate püüdlusi, peab lastele osutama palju rohkem tähelepanu, kui seda paraku tehakse. On vähe sellest, kui jagame lastele käskusid ja keeldusid, küsime kuidas tal koolis läks ja vaatame, et ta õigel ajal magama läheb. Peame arvestama

lapsega kui omasugusega, kel on samuti probleeme, tihti palju suuremaid tema mõistusele, mis meile tunduvad naeruväärsetena, mille lahendamisel ta vajab oma vanemate abi.

On vähe sellest, kui ütleme, et eesti kodu peab kasvatama lapsi eestlasteks. Me tahame, et need eestlased oleksid ka iseloomukindlad, suurejoonelised ning head kodanikud oma rahvale ja maale, kus ta praegu elab. Tuginedes jällegi vastastikusele mõistmisele saavad lastevanemad vormida laste iseloomu, tehes seda järjekindlalt alates east, kus lastel hakkava kujunema omad soovid, kalduvused ja tungid. Seda tehakse tahtevabaduse piiramisega, reeglite ülesseadmisega ning pideva kontrolli ja jälgimise läbi.

Läbikäimine teiste eesti noortega perekondades, täienduskoolides või noorte-organisatsioonides aitab veelgi süvendada noore enesetunnet, et ta on eestlane ja et peale tema on veel paljusid teisi, kes jagavad temaga samu ideid ja mõtteid.

Lastevanemad, olles huvitatud laste edaspidisest arengust ja käekäigust, peavad ise aktiivselt osa võtma eesti organisatsioonide tööst, sellega andes eeskuju kasvavatele noortele. Vanemad peavad hoolitsema, et lastel oleks käepärast eestikeelsed ajalehed ja ajakirjad, samuti eestikeelne kirjandus ja et neid ka loetakse terve perekonna poolt. Mitmesugustest eestikeelsetest kultuuriüritustest võetagu osa terve perekonnaga, sest mis on hea vanemale, seda võib pakkuda ka noortele.

Kuid samal ajal peab eesti ühiskond ulatama Eesti kodule oma abistava käe ning muretsema vahendeid, millega seda tööd läbi viia. Kui palju on meil olnud kultuuriüritusi, mis on korraldatud vaid lastele? Kas on meie teatri-
laval lavastatud ühtegi lastenäidendit või esitatud muusikat, mis tutvustaks eesti helindeid alates lasteaia riimidest kuni tänapäeva meistertöödeni?

Suur vajadus on parema ja ajakohasema eestikeelse lastekirjanduse järele, mida lapsed loeksid huviga, ilma vanemate sundimata. Samal ajal on vaja toetada ja soodustada eesti täienduskoolide ning noorteorganisatsioonide tööd, kes omalt poolt aitavad kaasa noorte vormimisel headeks eestlasteks.

Kodu on kohaks, kust laps saab oma esimese õpetuse. Kui kodu ei suuda täita temale pandud lootusi, siis on raske ka lastelt endilt paremat nõuda. Järelikult võime öelda, et kodul on eestluse viljelemise teel üks tähtsamaid, kuid kindlasti kõige esimene samm astuda.

Ilmar Pleer

M.S.A.

MACADAM BOND

50% RAG CONTENT

MADE IN U.S.A.